

DECIZIE

24 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al  
Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Ion Druță  
Mariana Pitic  
Iurie Bejenaru  
Nicolae Craiu  
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Partidul Politic „Șor” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii din data de 23 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 20 februarie 2019 Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, (în continuare PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Partidul Politic „Șor” (în continuare PP „Șor”), solicitând anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din data de 17 februarie 2019 cu privire la contestațiile nr. CEC-10AP/57 și CEC-10AP/58 din 11 februarie 2019 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să reexamineze contestațiile menționate.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că la data de 11 februarie 2019, reprezentantul cu drept de vot consultativ al PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Maxim Lebedinschi, a depus la Comisia Electorală Centrală contestațiile nr. CEC- 10AP/57 și CEC- 0AP/58, prin care a solicitat aplicarea PP „Șor” și concurenților electorali din partea PP „Șor” Olgăi Vlasenco din circumscripția electorală uninominală nr. 15, or. Călărași și lui Igor Țîbîrnă din circumscripția electorală uninominală nr. 12, or. Sîngerei a sancțiunilor ce se impun conform prevederilor art. 75 din Codul electoral.

Drept temei de depunere a contestațiilor a servit faptul că la 11 ianuarie 2019 în or. Călărași și la 30 ianuarie 2019 în or. Sîngerei, candidații electorali din partea PP „Șor” au împărțit cadouri localnicilor și anume: calendare, ceasuri și pliante informative despre activitatea PP „Șor” și în susținerea candidaților numiți mai sus.

În contestații PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a invocat încălcarea de către concurenții electorali din partea PP „Șor” a prevederilor art. 41 alin. (1), alin. (2), lit. a), d), e), f), alin. (4) - (6) și alin. (10) din Codul electoral, art. 181<sup>1</sup> alin. (1) și alin. (3) din Codul penal, hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1988 din data de 21 decembrie 2019 cu privire la stabilirea plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului/ grupurilor de inițiativă” la alegerile parlamentare din data de 24 februarie 2019 și Regulamentului privind modalitatea plasării publicității electorale și de promovare politică pe panourile publicitare, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3328 din data de 28 aprilie 2015.

PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a precizat că ceasurile de perete, pe care sunt imprimate sigla și denumirea PP „Șor”, au fost dăruite de concurenții electorali, ale căror acțiuni se contestă, cu scop de agitație electorală, ceasurile fiind excluse din categoria cadourilor simbolice enumerate la art. 181<sup>1</sup> alin. (3) din Codul penal.

În opinia reprezentantului PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” ceasurile nu puteau fi achiziționate și achitate până la începerea campaniei electorale, decât din contul „Fond destinat grupurilor de inițiativă” sau din contul „Fond electoral”, iar prețul de 40 de lei este unul suspect de mic, întrucât din anunțurile de prețuri la ceasuri se constată că cel mai mic preț pentru un ceas similar în Republica Moldova este de 272 lei și circa 10 euro în România, fără baterie și imprimarea logoului.

Reclamantul a susținut că concurenții electorali sus- menționați au făcut agitație electorală cu materiale achiziționate din fonduri nedeclarate, contrar prevederilor art. 181<sup>1</sup> din Codul penal, în care se conține lista materialelor de propagandă electorală admisibilă și care este exhaustivă.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din 17 februarie 2019 au fost respinse ca neîntemeiate contestațiile nr. CEC-10AP/57 și CEC-10AP/58 din data de 11 februarie 2019 ale PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”.

PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” consideră că hotărârea dată este ilegală, făcând referire la prevederile Regulamentului privind finanțarea companiilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3352 din 04 mai 2015 și art. 181<sup>1</sup> din Codul penal.

Potrivit pct. 13 subpct. 3 al Regulamentului privind finanțarea companiilor electorale, în campania electorală este strict interzis oferirea de către concurenții electorali a unor sume de bani, cadouri, a bunurilor materiale fără plată, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere cu excepția cadourilor simbolice, reprezentând publicitate electorală sau politică, confecționate din mijloace declarate de pe contul „Fond electoral”, ce poartă simbolică concurentului electoral, precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, caiete, ilustrate, pixuri, brichete, cutii de chibrituri, insigne, ecusoane, CD-uri, DVD-uri, suporturi de stocare USB, fanioane, steaguri, cărți, pungi, tricouri, chipiuri, eșarfe, fulare și altele a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale stabilite conform legislației în vigoare.

Reprezentantul reclamantului remarcă faptul că sintagma „și altele” se referă la alte bunuri a căror valoare nu depășește 2 unități convenționale pe unitate, dar fără simbolică partidului, care ar constitui un preț suplimentar.

Astfel, din moment ce ceasurile litigioase reprezintă materiale de propagandă electorală contrare normelor imperative ale legii, PP „Șor” nu era în drept să le achiziționeze din fond electoral și să facă propagandă electorală cu materiale interzise, iar Comisia Electorală Centrală, contrar prevederilor art. 181<sup>1</sup> din Codul penal, neîntemeiat a considerat ca fiind regulamentară achiziționarea din fondul electoral și agitație electorală a ceasurilor cu simbolică de partid.

Comisia Electorală Centrală a examinat superficial chestiunea cu privire la prețul real al ceasurilor litigioase, reținând exclusiv un contract încheiat între PP „Șor” și SRL „DFI”, fără a solicita date cu privire la prețurile de achiziție a ceasurilor, documente vamale prin care au fost introduse pe teritoriul Republicii Moldova, mai ales că, SRL „DFI” este unul dintre donatorii PP „Șor”, iar unic fondator al acestei companii este mama Președintelui partidului „Șor”, doamna Ilona Șor.

Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din data de 23 februarie 2019 a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Partidul Politic „Șor” cu privire la contestarea actului administrativ.

Împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din data de 23 februarie 2019 a depus recurs PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată, anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din data de 17 februarie 2019 în partea respingerii contestațiilor depuse de către PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și obligarea Comisiei Electorale Centrale să reexamineze contestațiile menționate.

În motivarea recursului recurentul a indicat că la emiterea hotărârii contestate au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept material.

În opinia recurentului Comisia Electorală Centrală neîntemeiat a neglijat faptul recunoașterii de către PP „Șor” că ceasurile reprezintă niște materiale de propagandă electorală, materiale care au fost donate alegătorilor pe întreg parcursul perioadei electorale, inclusiv în cadrul campaniei electorale.

Astfel, din moment ce ceasurile litigioase reprezintă materiale de propagandă electorală, contrare normelor imperative ale legii, PP „Șor” nu era în drept să le achiziționeze din fond electoral și să facă propagandă electorală cu materiale interzise.

Recurentul a criticat hotărârea instanței de fond ca fiind arbitrară referitor modul de examinare a contestațiilor de către Comisia Electorală Centrală, or Comisia Electorală Centrală, nedeținând competență pentru a verifica proveniența mărfurilor procurate, s-a expus prematur asupra prețurilor cadourilor electorale ca nedepășind valoarea legală admisă.

De asemenea, a menționat că este arbitrară concluzia instanței referitor la faptul că contractul de prestări servicii nr. 02/1218 din 04 decembrie 2018 privind livrarea bunurilor cu logoul și simbolul PP „Șor”, inclusiv ceasuri de perete în cantitate de 5 470 bucăți, în valoare totală de 7 280 USD (preț unitar 1,28 USD), a fost încheiat în afara perioadei electorale și legalitatea acestei tranzacții depășește limitele judecării pricinii, or, în condițiile în care ceasurile au fost achiziționate în afara perioadei electorale, dar donate în cadrul perioadei electorale, atunci bunurile pot fi achiziționate doar din fond electoral.

Mai mult, contractul din 04 decembrie 2018 doar confirmă alegerile recurentului privind nedeclararea ceasurilor litigioase, or, acest contract prevede exclusiv prețul pentru imprimarea logo-ului pe ceas. De altfel, aceste sume nu au putut fi regăsite în raportul financiar chiar al Partidului pentru perioada 01 ianuarie 2018 -10 februarie 2018.

PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a indicat că este de neînțeles argumentul instanței de fond privind lipsa unei solicitări clare din partea contestatarului, or, acesta a solicitat la Comisia Electorală Centrală atragerea la răspundere a concurentului denunțat, iar tipul de răspundere fiind în competența exclusivă a Comisiei Electorale Centrale, indiferent de solicitările contestatarului.

În conformitate cu art. 74, alin. (6) al Codului electoral împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la data de 23 februarie 2019, ora 14:59.

Calea de atac în ordine de recurs a fost demarată de către PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” în interiorul termenului legal, ori cererea de recurs a fost înregistrată în cadrul Curții Supreme de Justiție la 24 februarie 2019, ora 14:06.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu criticile formulate în recurs, materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” neîntemeiat și care urmează să fie respins din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 73, alin. (7) al Codului electoral, contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii contenciosului administrativ.

Conform art. 30, alin. (3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000, recursul se judecă în condițiile Codului de procedură civilă.

Prin prisma art. 442, alin. (1) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, judecând recursul, verifică în limitele invocate în recurs și în baza referinței intimatului, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. a) al Codului de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În speță, PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a invocat că Comisia Electorală Centrală a examinat superficial chestiunea cu privire la prețul real al ceasurilor litigioase, respingând ca fiind neîntemeiate contestațiile nr. CEC-10AP/57 și CEC-10AP/58 din 11 februarie 2019, depuse de către reprezentantul cu drept de vot consultativ al PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Maxim Lebedinschi.

Instanța de recurs a menționat că prin contestațiile din 11 februarie 2019 PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a contestat acțiunile PP „Șor” și a concurenților electorali din partea PP „Șor” Olgăi Vlasenco în circumscripția electorală uninominală nr. 15, or. Călărași și lui Igor Țîbîrnă în circumscripția electorală uninominală nr. 12, or. Sîngerei. Motiv de depunere a contestațiilor a servit faptul că candidații din partea PP „Șor” au împărțit cadouri localnicilor și anume:

calendare, ceasuri și pliante informative despre activitatea PP „Șor”. În opinia contestatarului ceasurile donate alegătorilor depășesc cu mult valoarea admisă de lege.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din data de 17 februarie 2019 au fost respinse ca neîntemeiate contestațiile nr. CEC-10AP/57 și CEC-10AP/58 din data de 11 februarie 2019 ale PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”.

PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, prin prisma legalității a criticat hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din data de 17 februarie 2019, invocând că însuși PP „Șor” a recunoscut că ceasurile reprezintă niște materiale de propagandă electorală, materiale care au fost donate alegătorilor pe întreg parcursul perioadei electorale, inclusiv în cadrul campaniei electorale, iar Comisia Electorală Centrală a examinat exclusiv chestiunea ce vizează ceasurile donate în cadrul companiei electorale, dar nu și chestiunea cu privire la donarea ceasurilor în afara companiei electorale.

Aici, Colegiul reține ca fiind neîntemeiate observațiile recurentului, ori din analiza hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din data de 17 februarie 2019 rezultă că s-au respins contestațiile ca fiind neîntemeiate, făcându-se referire la prevederile art. 41 alin. (5) în coroborare cu alin. (6) din Codul electoral, potrivit cărora concurenților electorali li se interzice să ofere alegătorilor bani, să le distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere. Regula respectivă nu se aplică în cazul cadourilor simbolice, reprezentând publicitate electorală sau politică, confecționate din mijloace declarate de pe contul „Fond electoral”, care poartă simbolică concurentului electoral și a căror valoare de piață nu depășește 2 unități convenționale.

La fel, în hotărârea contestată se menționează că, pct. 13 subpct. (3) din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea CEC nr. 3352 din 04 mai 2015, enumeră cu titlu de exemplu bunurile ce pot constitui cadouri simbolice, nelimitându-se doar la cele specificate, fiind indicate și altele, cu condiția să nu depășească valoarea de 2 unități convenționale și să nu se atribuie la excepțiile prevăzute de alin. (5) art. 41 din Codul electoral. Aceeași situație este prevăzută și la art. 181<sup>1</sup> alin. (3) din Codul penal, la care a făcut trimitere contestatarul, unde lista bunurilor enumerate nu este una exhaustivă, ci este exemplificată, fapt dovedit prin utilizarea prepoziției „precum” în textul normei, ceea ce semnifică „ca de exemplu”.

Colegiul lărgit menționează că Comisia Electorală Centrală a verificat proveniența cheltuielilor pentru achiziționarea ceasurilor, care sunt reflectate în Raportul privind veniturile și cheltuielile din campania electorală a concurentului electoral PP „Șor” la situația din 01 februarie 2019. Din contractele prezentate în calitate de probe, rezultă că valoarea unui ceas de perete se încadrează în limita prevăzută de lege. Oferirea acestuia în calitate de obiect de promovare politică sau electorală nu este interzisă, întrucât bunurile oferite în calitate de cadouri simbolice nu se rezumă doar la lista prevăzută la pct. 13 subpct. (3) din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale.

Instanța de recurs apreciază ca fiind corecte concluziile instanței de fond în privința faptului respectării de către Comisia Electorală Centrală a prevederilor de drept menționate, suplimentar constatând că această interpretare este logică, având în vedere imposibilitatea indicării în norma de drept a tuturor obiectelor care pot fi

atribuite la categoria „cadourilor simbolice”, principalul criteriu fiind limita valorică, care nu poate fi depășită.

Instanța de recurs a mai constatat că PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” în contestațiile formulate a solicitat aplicarea concurențelor electorali a sancțiunilor prevăzute de art.75 din Cod electoral, fără a specifica care anume sancțiune urmează a fi aplicată.

În conformitate cu art. 75 din Cod electoral, (1) persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica grupului de inițiativă sau concurenților electorali următoarele sancțiuni:

- a) avertisment;
- b) anularea înregistrării grupului de inițiativă;
- c) intentarea procesului contravențional conform legislației;
- d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară;
- e) solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral.

(5) anularea înregistrării se aplică la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul alegerilor locale - și la solicitarea consiliului electoral de circumscripție, prin hotărâre judecătorească definitivă care constată:

- a) folosirea de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedecarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral;
- b) utilizarea de către concurentul electoral a mijloacelor financiare din străinătate;

c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv;

- d) încălcarea de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3).

(6) în cazurile prevăzute la alin.(5), Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție adresează o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral, prin adoptarea unei hotărâri în acest sens, Curții de Apel Chișinău, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, sau instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv, în cazul alegerilor locale generale sau al alegerilor locale noi. Instanța de judecată va examina cererea și va emite o hotărâre asupra acesteia în decursul a 5 zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară alegerilor.

Aici, Colegiul menționează că PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” în contestațiile depuse nu a formulat cert solicitările sale.

În acest sens, Colegiul consideră oportun de a reitera că alegațiile PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” cu privire la ilegalitatea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2345 din data de 17 februarie 2019 sunt injuste și corect au fost respinse de instanța de fond, ori în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că recurentul nu invocă încălcarea procedurii și nu pune la îndoială competența și împuternicirile Comisiei Electorale Centrale la examinarea contestațiilor nr. CEC-10AP/57 și nr. CEC-10AP/58 și nici nu invocă alte temeiuri ilegale, care ar conduce la anularea actului.

Analizând argumentele recursului coroborate cu circumstanțele de fapt și de drept, pe care este întemeiată hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 23 februarie 2019, instanța de recurs consideră că s-a ajuns la o concluzie corectă și argumentată cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de către PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, ori instanța de fond a determinat corect circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, apreciind probele prezentate de părți în corespundere cu prevederile art. 130 al Codului de procedură civilă, multiaspectual, complet, în ansamblul și interconexiunea lor, aplicând corect normele de drept material și procedural.

Astfel, ținând cont de cele expuse și având în vedere faptul că hotărârea din data de 23 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține hotărârea din data de 23 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”

Se menține hotărârea din data de 23 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva Comisiei Electorale Centrale, intervenient accesoriu Partidul Politic „Șor” cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței  
judecătorul

Ion Druță

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Maria Ghervas